

BRIEF UIT AMERIKA

Afscheiding in 1936?

Zal er een afscheiding moeten komen in 1936? Dat is bijna onvermijdelijk, zeggen sommigen. Neen, dat behoeft en mag nog niet, zeggen anderen. Ziehier een verschil van inzicht, dat onderscheidene rechtzinnigen in de Presbyteriaanse kerk van elkander scheidt in hun streven. Dr. J. Gresham Machen en de zijnen behoren tot de eerste groep. Dr. S. Craig en de zijnen behoren tot de tweede groep.

Men weet, dat nu zeven jaar geleden „Westminster Theological Seminary” georganiseerd is. Dat geschiedde, omdat „Princeton Seminary” overging tot de ethisch-moderne groep. Kort daarop werd „Christianity Today” als blad in het leven geroepen met Dr. S. Craig als eindredacteur. Dr. Machen bood hem krachtigen steun. Maar nu twee jaar geleden werd de zelfstandige Zendingsraad georganiseerd. Ook hierin was Dr. Machen de leidende geest. Dr. Craig ging eerst schoorvoelend mee, maar trok zich weldra terug.

Nu hebben Dr. Machen en de zijnen een nieuw blad „The Presbyterian Guardian” georganiseerd. Dr. Griffiths, voortijds mede-redacteur van „Christianity Today”, is van dit nieuwe blad nu eindredacteur. Dit blad wil meer voortvarend zijn dan „Christianity Today” in de laatste maanden geweest is. (Het adres is 1209 Commonwealth Building, Philadelphia Pa. Abonnement \$ 1.50 per jaar-gang, proefnummers gratis.)

Dit nieuwe blad, dat tweemaal per maand verschijnt, wordt officieel uitgegeven door „The Presbyterian Constitutional Covenant Union”. Deze „Covenant Union” is een nieuwe vereniging van rechtzinnigen in de Presbyteriaanse kerk. Ze is er op aangelegd, om niet alleen onder de predikanten, maar vooral onder het volk te werken. De „Constitution” der kerk, dat is de Geloofsbelijdenis en de Kerkenorde, wordt overal door de ethisch-modernen met voeten vertreden, en het volk laat ze maar begaan. Het volk moet nog wakker geschud. Maar het volk wordt wakker. Daarvan is deze vereniging een teken. Ze is door het volk zelf gevormd. Ze maakt grooten vooruitgang. Er zijn tekenen, dat ze andere verenigingen van rechtzinnigen, zooals bijvoorbeeld „The Reformation Fellowship”, weldra in zich op zal nemen. Het doel is, om alle voortvarende rechtzinnigen saam te binden in een doel en streven.

De aanleiding tot de oprichting van de „Covenant Union” lag in de onderscheidene procedures, die in den loop der laatste maanden begonnen zijn, en die op de „General Assembly” van Mei 1936 hun beslechting moeten hebben. Men weet van de procedure-Machen. Deze is wel de bekendste en de voornaamste, maar niet de eenige. Men kan van dit alles meer lezen in „The Presbyterian Guardian”. Ik noem slechts enkele merkwaardige dingen.

Ook Dr. McIntire is afgezet. Hij had het pamflet geschreven tegen Dr. Speer, den officiële zendingsleider. Van dit pamflet zijn ongeveer 37000 exemplaren verspreid. Natuurlijk moest hij het onderspit delven. Daarbij is hij een „graduate” van Westminster Seminary, en op Westminster heeft men het nog meer gemunt dan op iets anders. Door hun tegenstand tegen den zelfstandigen zendingsraad wil men deze theologische school treffen. Daar ligt, zoo meent men, de bron van allen ontpand. Aan onderscheidene kandidaten, van Westminster afkomstig, is dan ook door invloed van de ethisch-modernen in verschillende „Presbyteries” de toelating tot den dienst des Woords geweigerd. Hun werd gevraagd, of ze beloven wilden, de officiële boards van de kerk getrouw te zijn. Maar in Westminster hadden ze geleerd, Gode meer te gehoorzamen dan de menschen.

Andere procedures, zooals die tegen Dr. Buswell, president van Wheaton college (rechtzinnig), en die tegen Mr. Murray Forst Thompson en Miss. Mary Weldon Stewart, alle drie leden van den zelfstandigen zendingsraad, zijn nog aan den gang. Opmerkelijk is nog, dat in geval van de laatste twee de procedure achter gesloten deuren gehouden wordt. Ook hier begint men Rome naderbij te komen.

Bijzondere vermelding verdient, dat de vervolging zich niet meer beperkt tot de leden van den zelfstandigen zendingsraad. De ethisch-modernen beginnen overal driester den kop op te steken. Ze rekenen vast op den steun der breede vergaderingen. Niets houdt hen tegen. Een aardig staaltje hiervan biedt wel het geval van Dr. J. J. de Waard, die een flinke dorpsgemeente te Cedar Grove, Wisconsin, bedient. Hij zelf is afkomstig van de Christelijk Gereformeerde kerk. Jaren lang heeft hij van tijd tot tijd geprotesteerd niet alleen tegen de officiële zendingsliteratuur, maar ook vooral tegen de literatuur van „The Board of Christian Education”. Hij is de overtuiging toegedaan, en dat terecht, dat de strijd niet tot één kwestie moet worden beperkt. De strijd moet aangebonden vooral ook op het gebied der opvoeding, en moet

ook daar niet tot de theologie bepaald blijven.

Wat deden nu de ethisch-modernen? Een procedure was hun te langdurig van aard. Er was wel een andere weg te vinden. Een groepje van 25 leden van Ds de Waards gemeente diende beklag in bij de „Presbytery” tegen hun predikant. Hij predikte te veel over het modernisme en durfde zelfs de officiële boards der kerk te critiseren. Natuurlijk, dat mocht de Presbytery niet laten begaan. Een commissie van onderzoek rapporteerde dra, dat de toestanden te Cedar Grove ondragelijk waren. De Presbytery besloot daarop, om Ds de Waard af te zetten, tenzij hij beloven wilde, zich voortaan zoo in ’t privaat als in ’t publiek van alle critiek op de officiële boards te onthouden.

Natuurlijk kon hij zulks niet doen. Nu heeft hij zich beroepen op de Synode. Vandaar zal zijn zaak wel op de General Assembly van 1936 ter finale beslissing komen.

Inmiddels staan de andere 370 leden in volle gemeenschap als één man bij hun leeraar. Ook het jongere volk van zijn gemeente, dat bij hem ter catechisatie is geweest, blijft hem bijna zonder uitzondering getrouw.

Als men nu het gansche verloop der zaken in aanmerking neemt, komt de vraag onwillekeurig op, of een scheiding langer dan tot Mei 1936 uit kan blijven. De General Assembly zal dan naar alle waarschijnlijkheid de afzettingen door de „Presbyteries” goedkeuren. Is er dan nog een andere weg dan scheiding? Dr. Craig denkt schijnbaar van wel. Hij zoekt nu samenwerking met een nog bredere groep van orthodoxen, die ontevreden zijn met sommige boards, maar die toch niet met den nieuwen zendingsraad meegaan, of Westminster niet steunen. Of hij hiermee iets goeds bereiken zal? Ik geloof het niet. Breedere actie is noodig, voorzeker, maar terzelfder tijd meer voortvarende actie. Men kan onmogelijk den buitenlandschen zendingsraad verbeteren, tenzij men ook de andere boards verbetert. Breedere actie wil ook Dr. Machen, maar niet ten koste van verlaging van het ideaal.

’t Is te betreuren, dat er geen boek bestaat in de Engelsche taal, dat de geschiedenis van de Afscheiding en van de Doleantie in Nederland verhaalt.

C. VAN TIL.

Correspondentie van de Redactie.

V. te V. stelt mij volgende vraag:

„Is U niet van meening, dat het gebruik van het woord „GIJ” vermeden dient te worden?”

Daarbij geeft hij de volgende toelichting:

„Zooals U ook bekend zal zijn, is dit woord gewoon, niet alleen in alles, wat van de Kerk uitgaat (preek, bijbelvertaling, catechismus), maar ook in bijna elk gebed, en in vrijwel elke bijeenkomst van christenen, niet alleen op kerkelijk, maar ook op maatschappelijk en staatkundig terrein.

M.I. heeft „gij” iets onpersoonlijks; uit ervaring weet ik, dat vermindering van „gij” in het gebed de genadeslag is voor alle clichés, die niet alleen op jongelingsverenigingen „opgang doen”!”

Mijn antwoord is, dat het woord „gij” uit de kerktaal volstrekt niet hoeft te verdwijnen. De taal van de kerk heeft niet het recht van de gewone spreektaal af te wijken. Welnu, in de gewone spreektaal van officiële en niet-officiële redevoeringen komt het woord „gij” nog herhaaldelijk voor. Het is dan ook veel beter dan „U”, dat te veel naar den salon riekt, of naar de met particulieren het verkeer bedienende spreek- of schrijftaal. Er zijn ook predikanten, die tot de gemeente zeggen b.v.: „U weet”, en die in het gebed God met „U” aanspreken. Ik heb dit nooit kunnen bewonderen. Ik zou dus willen pleiten voor behoud van het woord „gij”.

Voorts vraagt de heer V. of, en zoo ja wanneer het woord „gij” wel in de huis-, tuin- en keukentaal voorkomt. Ik zou hem raden daarvoor te gaan naar een taalgeleerde.

Ds v. d. V. te G. U herinnert mij aan volgende passage uit het jongste geschrift van Barth „De Apostolische Geloofsbelijdenis”:

„Passus sub Pontio Pilato; Die geleden heeft onder Pontius Pilatus.

Calvin laat in zijn catechismus van 1545 bij deze plaats der belijdenis den leeraar de volgende vraag stellen aan den leerling: „waarom gaat gij nu van zijne geboorte onmiddellijk over tot zijn dood en laat zoodoende de overige levensgeschiedenis daar?” Als ik deze leerling geweest was, zou ik met de wedervraag geantwoord hebben, of dan wel werkelijk de geschiedenis van Jezus’ leven hier overgeslagen is? Men zal intusschen ook het antwoord, dat de leerling in den catechismus van Calvin op deze vraag te geven heeft, nu niet bepaald bevreemdend kunnen noemen. Het luidt namelijk: „Hier (d.i. in de geloofsbelijdenis) wordt alleen gesproken van datgene, wat tot het eigenlijke wezen van onze verlossing behoort”. Hoe nu? zal men moeten vragen, zou de kerk bij de vorming en opstelling van het symbool werkelijk van meening geweest zijn, dat Jezus’ leven niet tot het eigenlijke wezen van onze verlossing behoort?

Calvijn’s levende leerlingen (want die in den catechismus spreekt is maar een leerling van papier), en de opstellers van den Heidelbergschen Catechismus hebben in dezen niet alleen een dieper, maar vooral ook ’n bijbelsch-exegetisch nauwkeuriger inzicht gehad dan de meester zijn leerling in den mond geeft, als zij op overeenkomstige plaats bij de behandeling van het apostolicum (vr. 37) op de vraag: „wat verstaat gij onder het woordeke: geleden?” het antwoord gaven: „dat hij aan lichaam en ziele den gansen tijd zijns levens op aarde, maar inzonderheid aan het einde zijns levens den toorn Gods tegen de zonde van het gansche mensche lijke geslacht gedragen heeft, opdat hij met zijn lijden als met het eenige zoenoffer ons lichaam en onze ziel van de eeuwige verdoemenis verlost en ons Gods genade, gerechtigheid en het eeuwige leven verwierve”.

In verband daarmee schrijft U mij:

„Barth zegt op bl. 92, dat Calvin het laatste lijden van Christus als het eigenlijke lijden beschouwt. Hij citeert daarvoor den Catechismus van Calvin. Alleen uit den Franschen tekst. De Latijnsche tekst zou hem al voorzichtiger gemaakt hebben: (quia hic non tractatur) nisi quae redemptionis nostrae ita sunt propria, ut eius substantiam quo dammodo in se continent. Barth laat dan verder den Heidelbergschen Catechismus spreken, alsof deze veel Schriftuurlijker dit stuk der belijdenis (geleden onder Pontius Pilatus) heeft verklaard dan Calvin. Ik vond echter in C. R. 46: 451 in een preek over Lukas 2: 40 deze uitspraak: Jesus Christ fust subiet à toutes povretes, et mesme à l’opprobre du monde. Car il n’a point falu qu’il fust seulement crucifié une fois, mais qu’il comencât des son enfance. Het gaat daar n.l. over de vlucht naar Egypte.

In het licht van dit citaat vervalt natuurlijk heel de „aanval” op Calvin, die Barth op dit punt ondernam. In elk geval blijkt hieruit wel hoe gemakkelijk men met een enkele letter Calvin kan laten zeggen, wat hij nooit bedoelde.”

Tot zoover Uw brief. Vriendelijk dank voor Uw opmerking, waarmee ik het natuurlijk volkomen eens ben. Ook hier is Calvin misverstaan. K. S.

Polemiek van Dr. W. A. van Es.

Eindelijk komt Dr. W. A. van Es op zijn beschuldiging terug. Hoe dit gebeurt, beoordeelde de lezer. Hij schrijft:

Het schijnt den redacteur van „De Reformatie” niet naar den zin te zijn, dat we gewoonlijk niet ingaan op wat hij tegen ons schrijft in zijn blad.

Dit is de eerste onjuistheid. Niet ik schreef tegen Dr. van Es, maar hij schreef tegen mij. Een artikel mijnerzijds, waarin zijn naam direct noch indirect genoemd werd, gaf hem aanleiding tot een zeer ernstige aanklacht: er zou „gheestelijke achterhoudinghe” bij mijn ambtsaanvaarding bij mij geweest zijn. Dat Dr. van Es deze karakter-aantastende beschuldiging laat staan, ook al blijkt ze onzinnig, d. a. t. is „niet naar mijn zin”. Het is vooral niet naar Gods gebod.

Vervolgens:

We begrijpen dit weer niet goed.

Zelf heeft hij, we weten niet hoe vaak al, en dit op een vrij grove manier, den volke meenen te moeten verkondigen, dat hij niet meer met ons polemiseert. Maar hoe kan hij dan daartegen bezwaar hebben, dat wij zijn voorbeeld volgen, en hem met gelijke munt betalen?

Dit is de tweede onjuistheid. We hebben gezegd, met Dr. van Es niet meer te willen polemiseren (we gaven aan, waarom), TENZIJ het ons noodig bleek, om redenen, gelegen buiten Dr. van Es. Derhalve vergist Dr. van Es zich, als hij zegt, dat ik me niet hield aan wat ik zeide; we kunnen daarom de op die fictie gebouwde redeneering verder onbesproken laten. We verbazen ons er over, dat Dr. W. A. van Es nog durft spreken over „gekrenkt eergevoel”: heb ik hem beschuldigd van jezuïtische „achterhoudinghe”, om nu van vroegere fraaiheden maar te zwijgen, of hij mij?

Vervolgens houdt Dr. van Es een lang betoog over den „stok-bij-de-deur-geest”, waaraan we geen woord verspillen, omdat we dien geest minstens even verderfelijk vinden als Dr. W. A. van Es. Het komt er intusschen slechts op aan, dat Dr. van Es aantoonde, dat die „stok-achter-de-deur-geest” in mijn artikel sprak.

En hoor, inderdaad probeert Dr. van Es het bewijs te leveren. Hij komt daartoe nog eens (in een verminkt citaat!) terug op wat ik indertijd ter loops schreef, dat n.l. indien men Kampen terugbracht tot voor 1896, ik dan dadelijk zou verdwijnen. En dan zegt Dr. van Es:

En waar we niet weten, dat sedert de vervulling van de laatste vacatures in Kampen de School in aard of strekking eenige verandering heeft ondergaan, daar ligt de vraag dunkt ons voor de hand: maar wist de Synode dit dan van u, bij de benoeming?

Is dit nu zakelijk? Ik heb juist gezegd: indien men Kampen verandert van karakter, dan verdwijnt ik. M.a.w. de toestand is nog precies zoo, als vóór mijn benoeming. Ten overvloede zeg ik erbij, dat ik niet geloof, dat er ooit zulk een dwaasheid vertoond zou worden, dat men Kampen terugbracht tot vóór 1896. Waarom zwijgt Dr. van Es nu over het aangewezen verschil tusschen vóór 1896 en na 1896? Wie, behalve Dr. van Es, leest nu hierin ook maar iets van „gheestelijke achterhoudinghe”?

Dr. van Es verv.

We bedoelen dat men Kampen „school” beschouwen deden, gij zoudt.

Och, hoe vaak Dr. van Es „school” spreken v. Greijdanus heeft. Deze spreekwijze toog, welks logica me weer in den door de verwijzing p.a.s.d. kweeksc voor wie goed les ming, die volgen teit, dus ook d. ja, die is in K. niets te maken dat Kampen vóór Om kort te gaa Dr. W. A. van om herroeping v. achterhoudinghe” woorden.

Groen spreekt „zindheid”, p. 78, en rekent daarte

verenigd aan welke van de geen doode let tegen inwendig Christen en oo

Tot zoover Gr. We zullen er

Onze ouders reeds zeer lang herinnering hebben moest. I breed besproker „Pniel” neen te veer zoo, maar Thans schrijft d methode-rapport

Al mogen g. alsook de kerf deel dringen, op aansluiting dan deze: „U daarmede: „J

Dit is de kor zeggen zal. Zij

In de laats terug naar d jeugd heb de verzonken in volk, vlak v. zonder diepte materialisme

Voor ongev men zulk eer schuurachtig twintig of d lezen of in hooren. Ik z den: molena in een crap waarover zij school, die v Ik idealiseer harken van tigen evenve duizenden. N geloof Niet de vrijgema de plaats b Christus op hun midden. Hij van God Heiligen Ge kinderen Ge gaderden, z wijze, maar hieven: „Br hun geloof waren er ze van God w Dat was hu stillen Zond den rijken aten. Daarv de straten.

Hier zet ik te laten op wordt over h

Toen God man in de het Verh moest het : deelden, da wetten geh God was er de naar kerk van l De kerk v geloofde, z

Inderdaad, Door al dat drucht van

te in den ene (an papier), en en Catechismus maar vooral ook recht gehad dat geeft, als zij ag van het apostaat gij onder gaven: „dat hij ljd zijns levens nde zijns levens anse mensche met zijn liden in en onze ziele n ons Gods ge ven verwierve“.

et laatste liden beschouwt. Hij Calvijn. Alleen tekst zou hem a hie non trae ita sunt pro do in se conu Heidelbergsehe Schriftuurlijke Pontius Pilatus echter in C.R. deze uitspraak tez, et mesme a t fulu qu'il fust is qu'il com laar n.l. over de

stuurlijk heel de punt onderna emakkelijk men ten zeggen, wa

nk voor Uw op lkommen eens ben K. S.

UW

Dr W. A. van Es lijn beschuldiging exet. Hij schrijft: „De Reformatie woontlijk niet in a zijn blad.

ik schreef tegen mij. Een artikel noch indirect ge een zeer ernstige erhoudinghe“ bij zijn. Dat Dr van liding laat staan t naar mijn zin“

vaak al, en dit neenen te moeten ons polemiseert bezwaar hebben hem met gelijke

bben gezegd, met seeren (we gaven g bleek, om rede ve vergist Dr van hield aan wat ik fictie gebouwe We verbazen ons urft spreken over beschuldigd van au van vroeger t mij? g betoog over den geen woord ver na even verderfe omt er intussen int, dat die „stok sprak. an Es het bewijs ns (in een ver ndertijd ter loops mp en terug dadelijk zou ver

lert de vervulling pen de Schoof in ring heeft onder ns voor de hand bij de benoeming

zegd: indien men dan verdwijn ik oo, als vóór mij erbij, dat ik niet leid vertoond zou cht tot vóór 1896 r het aangewezen a 1896? Wie, be ok maar iets van

Dr van Es vervolgt:

We bedoelen natuurlijk, dat u zoo daaraan hecht, dat men Kampen niet als, wat u noemt, een „kweek-school“ beschouwt, dat wanneer de kerken dit wel deden, zij zouden verdwijnen.

Och, hoe vaak Dr van Es anno 1935 nog van „kweek-school“ spreken wil, moet hij zelf maar weten. Prof. Grijndanus heeft terecht als rector der Theol. School deze spreekwijze uiteen gerafeld, in een prachtig betoog, welks logica overtuigde. Maar Dr van Es legt me weer in den mond, wat ik niet beweerde. Ik heb door de verwijzing naar 1896 natuurlijk een bepaald kweek-school-type bedoeld. Mieverstand is, voor wie goed leest, uitgesloten. De „kweekende“ vorming, die volgens de Hooger-Onderwijs-wet elke faculteit, dus ook die aan de V.U. geeft, en geven moet, ja, die is in Kampen óók. Maar dat heeft uiteraard niets te maken met het bepaalde kweek-school-type, dat Kampen vóór 1896 had.

Om kort te gaan:

Dr W. A. van Es wordt uitgenoodigd, mijn vraag om herroeping van de beschuldiging van „gheestelijke achterhoudinghe“ met een „ja“ of „neen“ te beantwoorden.

Groen over de polemiek.

Groen spreekt in zijn „Het Regt der Hervormde Gezindheid“, p. 78, over de taak der geloovigen in de kerk en rekent daartoe o.m. het

vereenigd aannemen van die polemische houding welke van de belijdenis der waarheid, zoo lang zij geen doode letter blijft, onafscheidelijk is. Polemiek tegen inwendig bederf is levensvoorwaarde voor den Christen en ook voor de Kerk.

Tot zoover Groen.

We zullen er maar niets aan toevoegen.

Evangelisatie moet naar de kerk brengen. „Dag, meneer Juda“.

Onze oudere lezers herinneren zich, hoe ons blad reeds zeer lang de doodeenvoudige waarheid heeft in herinnering gebracht, dat evangelisatie naar de kerk leiden moest. Het geval-Deventer is in dat verband breed besproken, er om heen stonden „Wekker“ en „Pniel“ neen te knikken. „Pniel“ meent dat wel ongeveer zoo, maar „De Wekker“ geluste het ditmaal zoo. Thans schrijft de heer N. Baas in „Amst. Kb.“ over het methode-rapport inzake de evangelisatie. We lezen o.m.:

Al mogen gebrek aan inzicht en aan consequentie, alsook de kerkelijke verscheurdeheid tot een mild oordeel dringen, toch moet bewust aangestuurd worden op aansluiting aan de Kerk. Er is geen andere weg dan deze: „Uw volk is mijn volk“, en in verband daarmee: „Uw God is mijn God“.

Dit is de korte samenvatting van wat de heer Baas zeggen zal. Zijn artikel zelf begint als volgt:

In de laatste weken gaan mijn gedachten dikwijls terug naar de streek waar ik geboren ben en mijn jeugd heb doorgebracht. Een streek, in de vorige eeuw verzonken in de duisternis van het Modernisme. Een volk, vlak van aard, opgewekt en arbeidszaam, doch zonder diepte, als het ware geheel op een praktisch materialisme aangelegd.

Voor ongeveer 75 jaar zie ik daar een „pad“, zooals men zulk een achterstraat noemde en op dat pad een schuurachtig gebouwtje. In dat schuurtje kwamen twintig of dertig menschen samen om een preek te lezen of in het gunstigste geval een predikant te hooren. Ik zie ze in den geest voor mij! Kleine luiden: molenaars en timmerlieden. Zij hadden nooit in een crupaud gezeten. De weinige ontwikkeling, waarover zij beschikten, dankten zij aan een avond-school, die van den liberalen geest was doordrenkt. Ik idealiseer hen niet. Voor het meerendeel stijve harken van venten, ruige naturen, die met hun twintigen evenveel quaesties hadden als wij met onze duizenden. Maar zij hadden geloof! Een wonderlijk geloof! Niet minder dan dat zij met hun twintigen de vrijgemaakte kerk van Jezus Christus waren in de plaats hunner inwoning. Niet minder dan dat Christus op hun pad in hun schuur kwam om in hun midden Zijn drievoudig ambt te bedienen, waartoe Hij van God den Vader was verordineerd en met den Heiligen Geest gezalfd. Zij vergaten niet, dat er nog kinderen Gods waren, die niet met hen samen vergaderden, zij gedachten hen, als zij op onschoone wijze, maar met een geloovig hart hun psalm aanhieven: „Breng, Heer, al Uw gevangenen weder!“ Ja, hun geloof ging nog verder! Die twintig menschen waren er zeker van, dat de plaats hunner inwoning van God was en Zijn gezalfde Koning toebehoorde. Dat was hun maar niet een liefelijke droom op een stillen Zondagavond, maar dat zeiden zij ronduit tot den rijken man in de heerenhuizen, wiens brood zij aten. Daarvan spraken zij in het schaftuur en langs de straten.

Hier zet ik even de schaar. Ik verzoek den lezers even te letten op wat er in het nu volgende citaat gezegd wordt over het „verbond“:

Toen God hun getal vermeerdeerde, brachten zij een man in den gemeenteraad — want zij braken het Verbond niet in tweeën — en die man moest het zeggen aan de heeren, die de lakens uideelden, dat zij Gods Dag moesten heiligen en Gods wetten gehoorzamen, want dat hun woonplaats van God was en van Zijn Gezalfde! En hun geschiedde naar hun geloof! De kerk van 30 werd een kerk van 100! De kerk van 100 werd er een van 300. De kerk van 300 werd er een van 1000! Zoolang men geloofde, zoolang groeide men!

Inderdaad, zij braken het verbond niet in tweeën. Door al dat ge-knip in zóoveel stukjes en van die overdracht van beeldspraak („terreinen“ „van dit en van

dat“) op het „terrein“ der niet-beeldspraak, zijn we zoo langzamerhand ongeveer dood-ziek geworden.

De heer Baas vervolgt:

Wat ons ontbreekt is dit eenvoudig geloof.

Ja zeker, en dat niet alleen. We hebben tegenwoordig menschen, die dit geloof verhinderen, doordat ze het hoogmoed noemen en farizeïsme en zoo.

We vervolgen:

Wij gelooven wel, dat God God is en dat Hij het winnen zal. Maar wij gelooven de plaats niet, die Zijn genade ons gaf in Zijn Verbond. Daarom staan wij zoo hulpeloos en vreesachtig in de wereld, in onze stad. Verlegen met de kerk. Verlegen met de belijdenis. Verlegen om bijv. ook in de politiek met trots te zeggen: „Ik ben van Gods volk“. Want wij hebben gedeeld wat niet gedeeld mag worden. Gedeeld het geestelijk en het kerkelijk leven. Gedeeld het geestelijk en het politieke leven.

Wij zien het kerkelijk vraagstuk te weinig als een religieus vraagstuk. Wij maken er te veel een historische zaak van. Of op zijn best zien wij de kerk als een uiting van het godsdienstig leven, maar niet als de realisering van Gods Verbond. Och, dan is het maar één stap en wij gaan die kerk beschouwen als een veruitwendiging van het godsdienstig leven. En dan kunnen wij ook rusten in de kerkelijke gedeeldheid.

Daarna zegt de heer Baas iets over hen, die het evangelie niet meer brengen zoo als het is: „met hen“, „zoeken wij“ ook geen „samenwerking in de evangelisatie“.

Wij laten ons niet vangen onder het hoedje van een vage orthodoxie! Laat de klank „Evangelie“ ons niet bedriegen, zij hebben een ander evangelie dan Gods Kerk, dan ons geopenbaard is in de Heilige Schriftuur. Moge God hun dwalend verstand verlichten! Onze roeping is hen te spreken van God, Die de Eerste is in Zijn Verbond. Wij zullen hen toeroepen, met dat zinloos gepraat van: „Die is toch wel een vrome man“ en: „die meent het toch zoo goed“, op te houden. Die man is niet vroom, ik ben niet vroom en u is niet vroom! Maar de God Israëls is God! — Het is zelfs de vraag of niet een eerste taak voor de evangelisatie is: het evangelie te brengen aan hen, die meenen een evangelie te hebben! Tenslotte:

Er is dus een gedeeldheid van den Heiligen Geest, een tweedracht Christi. Maar er is ook een verdeeldheid, die van ons is. Verdeeldheid tusschen de belijders van Gods soevereine genade, tusschen kinderen des Verbonds, tusschen leden van de Kerk, die Gods plantinge is. Och, daarbij is het ergste niet, dat Efraim Juda benauwt. Het ergste is als Efraim correct beleefd zegt: „Dag, meneer Juda! Woont u hier? Wel aardig! Ik woon daar! Dat wij maar goede buren mogen wezen!“ — Wiens hart door zulk een krachteloos en pitloos relativisme in smart ontkoken is, die heeft geen rust meer! Hij schreef het, maar hij schreef het in geloof: „Uw volk is mijn volk en uw God is mijn God!“ En de Heere, de God Israëls, zal zich wenden tot dat gebed.

„Dag, meneer Juda“.

Inderdaad.

Wie zóó spreken, construeeren een denkbeeldige „una-sancta“. Motto: „In het huis des Vaders zijn vele — salons“, en hier beneden hebben we ectypische salons naar die archetypische hierboven gemaakt. Maar Christus zeide: in het huis mijns Vaders zijn vele woningen. En daar wordt zwaar gehoorzaamd. En die bereide woningen worden bereikt, als men, hemels-gezind, gehoorzaamt.

Gehoorzaam is de metselaar, die precies naar het pasloos en naar het hem van gezaghebbende zijde gegeven bestek steen voor steen inmetst. Maar een tijdvermorser, een ledigganger is de man-met-zijden-vingers, die van het gebouw, dat hij zich heeft gefantaseerd als het gebouw des Architecten, al maar mooie afbeeldingen maakt, mooie ectypische hemel-tempeltjes, waaraan niets meer te metselen valt. En zijn collega in de dwaasheid is de ander, die alle heusche metselaars beschimpt met de opmerking, dat het eigenlijke gebouw, waar 'top aankomt, onzichtbaar is, de U-na-Sancta, die men nergens vatten kan.

Parafrase van Gal. 3:19-29.

De C. Vonk vervolgt in „Schiedamsch Kerkblad“ zijn parafrase. We geven thans dit gedeelte:

(19) „Maar“, zult gij mij misschien tegenwerpen, „gij wijst nu wel aan, waartoe de schaduwendienst, de wet, niet gegeven is, maar zeg ons nu eens, waartoe dan wel? Zij diende toch ergens voor!“

Ik zal in mijn antwoord uw verleiders toonen, dat zij de wet niet zoo op hemelen moeten en stellen boven de genadebelofte. Zij moeten eens letten (a) op het doel, waartoe en (b) op de omstandigheden, waaronder de schaduwendienst is bevolen.

Wat betreft het doel waartoe: de wet is er eens bijgevoegd om Israël zijn zonden en vervloeking te doen bedenken. De oude bedeeeling der schaduwen heeft het zijn overtredingen doen verstaan (aanschouwelijk onderwijs; elk offer herinnerde aan 's menschen ellende), totdat het beloofde zaad kwam, n.m.l. Christus, het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.

En wat de begeleidende omstandigheden aangaat: ten le gaf God Zijn wet niet aan Israël, zooals Hij Zijn belofte gaf aan Abraham, n.m.l. onmiddellijk, sprekende met Abraham zooals iemand met zijn vriend spreekt. Neen, maar God heeft den dienst der schaduwen (de wet) door middel van engelen verordend. En ten 2e is deze wet nog weer door de engelen in handen gelegd van een tusschenpersoon, van Mozes, die n.m.l. bij God de plaatsvervanger voor het volk was. (20) Want gij weet hoe bevreesd het volk was en hoe het Mozes smeekte om

ROOKT

BEN HUR SIGAREN

VRAAGT NU:

**BEN HUR RAMOZA de nieuwe penaal van 6 cent
UITNEMEND VAN KWALITEIT EN LICHT**

Sigarenfabrieken GEBR. DE GRAAF - Zeist-Hapert (N.-Br.)

toch te zijn de vertegenwoordiger van hen allen bij den éenen God, voor Wien zij zoo sidderden. Zóó heeft de afkondiging van de schaduwendienst plaats gehad.

(21) Zou nu deze wet de beloften Gods te niet doen? Geen sprake van. Want veronderstel eens, dat God een wet gegeven had, die den mensch kon levend maken, waardoor hij dus weer in staat zou zijn (wat hij door de zonde nu niet is) om weer Gods wil te doen, dan zou inderdaad de gerechtigheid uit de wet zijn en dan zou er inderdaad concurrentie tusschen evangeliebelofte en wetsbetrachting zijn als tusschen twee gelijke mogelijkheden tot verkrijging van gerechtigheid. (22) Maar dat leert 't O.T. wel anders. Die dienst der schaduwen heeft ons en alles wat wij doen, juist met zijn offers, bloedplengingen, wasschingen enz. als onreinen in onszelf veroordeeld, opdat wij daardoor zouden leeren, dat wij het van genade moeten hebben, d.i. van de belofte, welke aan Abraham als een geschenk gegeven is en die belichaamd is in Abrahams Zoon, n.l. in Jezus Christus; en dat het aankomt op geloof in Hem.

(23) Laat men aan de wet geen taak toeschrijven, welke haar nimmer is opgelegd. Maar dit was haar taak wel:

Vóór de komst van deze nieuwe bedeeeling, waarin het nóg duidelijker dan vroeger blijkt, dat het alleen aankomt op geloof, zijn wij onder de macht der schaduwen bewaakt en bewaard, opdat deze ons zou leiden tot het geloof, dat in de toekomst geopenbaard zou worden.

(24) Derhalve, evenals in sommige families een slaaf, genaamd de paedagoogos, op den zoon van zijn heer moet passen en hem overal begeleiden moet, b.v. naar school — zoo heeft ook de schaduwendienst ons tot Christus gebracht. Opdat het in deze nieuwe bedeeeling nóg klaarder dan voorheen zou blijken, dat wij gerechtvaardigd worden uit 't geloof.

(25) Nu evenwel deze bij uitstek duidelijke geloofsbedeeeling is gekomen, staan wij niet meer onder de wetsregelen der oude bedeeeling.

Nu is de tijd, dat wij onder een paedagoogos stonden — en laten vooral degenen, die onder u van Joodschen bloede zijn en zich daarop laten voorstaan, dat wél weten — voorbij! (26) Want gij zijt nu allen (niet slechts die paar Joden onder u, met hun hoogmoedige verbeelding als zouden zij, ja zij alleen Gods volk zijn) Allen zijt gij thans, dank zij de nieuwe bedeeeling, de „geloofsbedeeeling“, zonen Gods, kinderen Gods, n.m.l. in één en denzelfden Christus Jezus. (27) Want heidenen-van-afkomst zoo goed als Joden-van-afkomst — gij daar, die in Christus zijt gedoopt, gij hebt niet elk uw eigen kleed gehouden, maar gij hebt allen hetzelfde kleed aangedaan, n.m.l. Christus. Allen dezelfde uniform! (28) Wat uw verhouding tot God betreft vallen onder u nationale, sociale en sexuele verhoudingen weg. Daarin mag er bij u geen tegenstelling zijn van Jood en niet-Jood, knecht of patroon, man en vrouw. Want allen zijt gij a.h.w. één man in Christus Jezus.

Maar dan ook deze consequentie aanvaarden: (29) Gij zijt van Christus. Welnu, dan zijt gij toch ook zaad van Abraham! Immers omdat gij zijt van Christus, die hét zaad Abrahams is. En overeenkomstig de belofte: „Ik zal uw God zijn en de God van uw zaad“, zijt gij dus (Jood of niet-Jood) erfgenenamen van het door God aan Abraham geschonken testament.

Hoe laat Paulus bekeerd werd.

De heer J. Dijk vertelt in „Geldersche Kerkbode“ een en ander uit de geschiedenis van de Gereformeerde Kerk van Arnhem. Hij vermeldt van een bezoek, dat Da Costa aan Arnhem gebracht heeft, en geeft dan deze herinnering:

Het was bij gelegenheid van dit bezoek (1850), dat Da Costa in het stampvolle kerkje in de Varkensstraat, op een avond in de week, een Bijbellesing hield over de bekeering van Paulus, waar hij o.a. deze zin uitsprak met die hoog-uitschietende, trillende stem: „Ja, toehoorders, Paulus is om kwartier voor twaalf bekeerd, want er staat: „omtrent den middag...“ (Handelingen 22:6).

Duitsche kerkstrijd.

Uit „De Nieuwe Eeuw“ (Roomsch) knip ik volgend vers van Axel:

Toen Alfred Rosenberg,
die Paulus der Germanen,
— maar naar den geest een dwerg —
het volk hier wou onthalen
op 't mytisch Rassenwerk,
toen heeft de Graaf van Galen
hem paal en perk gesteld.
Hij sprak: Heer Rosenberg,
de boeren in Westfalen
zijn tot in 't diepste merg
doordrenkt van Christus' geest.
Dus kunt g'in deze streken
niet straffeloos gaan preeken
uw leer van 't Blonde Beest.

K. S.